

Lecziun 6 – Modul A

Ils verbs irregulars esser, avair, ir, vegnir, star, far, dar, dir, fugir

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Livels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal lexicon					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
		Diever					

- Accent da la lecziun
- Vegn era tractà

?
TGE

Cuntegn

- Recepziun e consolidaziun da la conjugaziun dals verbs irregulars esser, avair, ir, vegnir, star, far, dar, dir, fugir

?
PER TGE

Finamira

- PDCs san conjugar ils verbs irregulars esser, avair, ir, vegnir, star, dar, far, dir e fugir en scrit ed a bucca.

?
CUN TGE

Material existent

-

Lectura, Exercizi 1

En tge pajais stun jau?

Jau **stun** en in vitg sper la mar. En mes temp liber **dun** jau gugent golf. Suentermozdi a las quatter **fatsch** jau per ordinari ina pausa per baiver in té. Sch'i **vegn** tuttenina a plover na stoss jau betg **fugir** sut ina grunda, perquai che jau na **vom** quasi mai or da chasa senza in parasol.

Jau **stun** en _____ e **sun** damai in(a) _____.

Mia famiglia ed jau **stain** en ina citad che **ha** il num d'in concern renumà da telefonins. Tar nus **èsi** fitg fraid l'enviern e nus **avain** adina blera naiv, perquai **giain** mes fragliuns ed jau era cun ils skis da passlung a scola. La notg **vegnan** mintgatant elans en noss iert. Jau n'**hai** anc mai pudì **far** ina fotografia, perquai ch'els **fuin** avant che jau **vegn** d'als fotografar.

Jau stun a _____ in _____ e **sun** damai in(a) _____.

Jau **sun** dad in pajais che **è** la patria dals tschintg mammals ils pli gronds dal mund. Numnadain il liun, il leopard, il biffel, l'elefant ed il rinoceros. En englais **din** ins era ils "big five" a quests animals. I **dat** bleras peninslas en mes pajais. La pli renumada da quellas peninslas **fa** speranza e sa chatta en il sidvest dal pajais.

Jau **stun** en _____ dal _____ e **sun** damai in(a) _____.

Planète Bleue, Keith Haring

a) Scriva tut ils infinitivs dals verbs ch'èn suttastritgads en ils texts survart.

b) Tge è la concordanza tranter quests verbs?

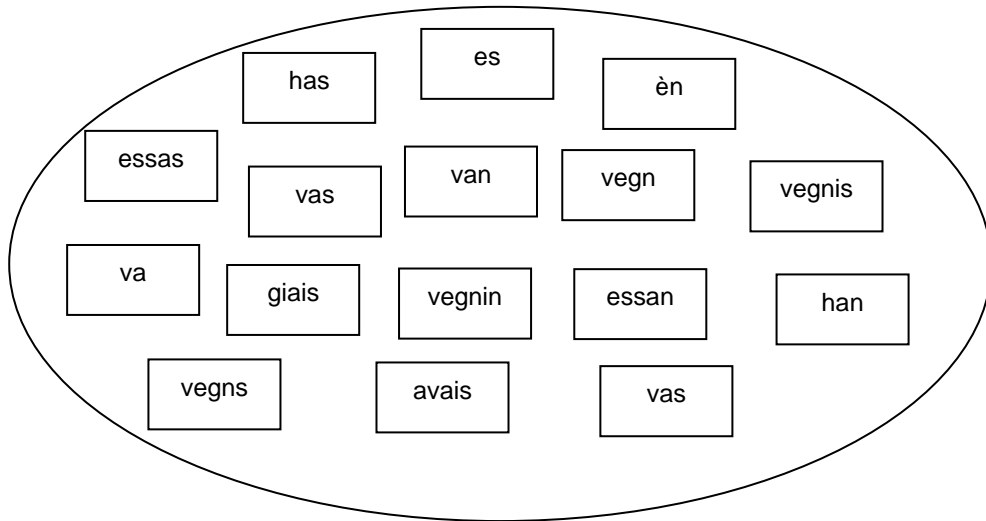

Exercizi 2

Ils verbs irregulars esser, avoir, ir, vegnir

Scriva mintgamai la furma correcta dal verb en il quader correspondent.

Las furmas che n'èn betg qua, chattas ti en ils texts d'Exercizi 1.

	ESSER	AVAIR	IR	VEGNIR
jau				
ti				
el				
ella				
nus				
vus/Vus				
els				
ellas				

Exercizi 3

Complettescha las largias cun ils bustabs che mancan. En Exercizi 1 chattas ti era ina u l'otra furma.

s _ ar	
j _ u	s _ _ _
ti	_ _ _ s
el/_ _ _ _	st _ _
_ _ _	_ _ ain
vus/Vus	st _ _ _
els/ellas	sta _ _ an

d _ r	
jau	du _
_ _	_ _ _
el/ella	d _ t
nus	_ _ _ n
_ _ _/_ _ _	d _ _ _
els/ellas	_ a _ _ _ n

_ _ _	fa _ _ _ _
_ a _	_ a _
ti	_ _
el/ella	_ _
n _ s	fa _ _ _ ain
_ _ _/Vus	fasch _ _ s
els/_ _ _ _ _	_ _ _

d _ r	
j _ _	_ _
ti	d _ _
el/ella	_ _
_ _ _	_ _ _ ain
v _ _/Vus	s _ _ ais
_ _ _/ellas	_ _ n

f _ _ _ r	
jau	fu _ _ _
_ i	_ _ is
el/_ _ _ _	_ ui
nus	_ _ _ i _
vus/Vus	_ _ g _ _
els/e _ l _ _	f _ _ _

Exercizi 4

MEMORIA

Varianta simpla

jau sun

ti es

el è

ella è

nus essan

vus essas

els èn

ellas èn

jau hai

ti has

el ha

ella ha

nus avain

vus avais

els han

ellas han

jau vom

ti vas

el va

ella va

nus giain

vus giais

els van

ellas van

jau di

ti dis

el di

ella di

nus schain

vus schais

els din

ellas din

Exercizi 4

MEMORI B

Varianta dificila

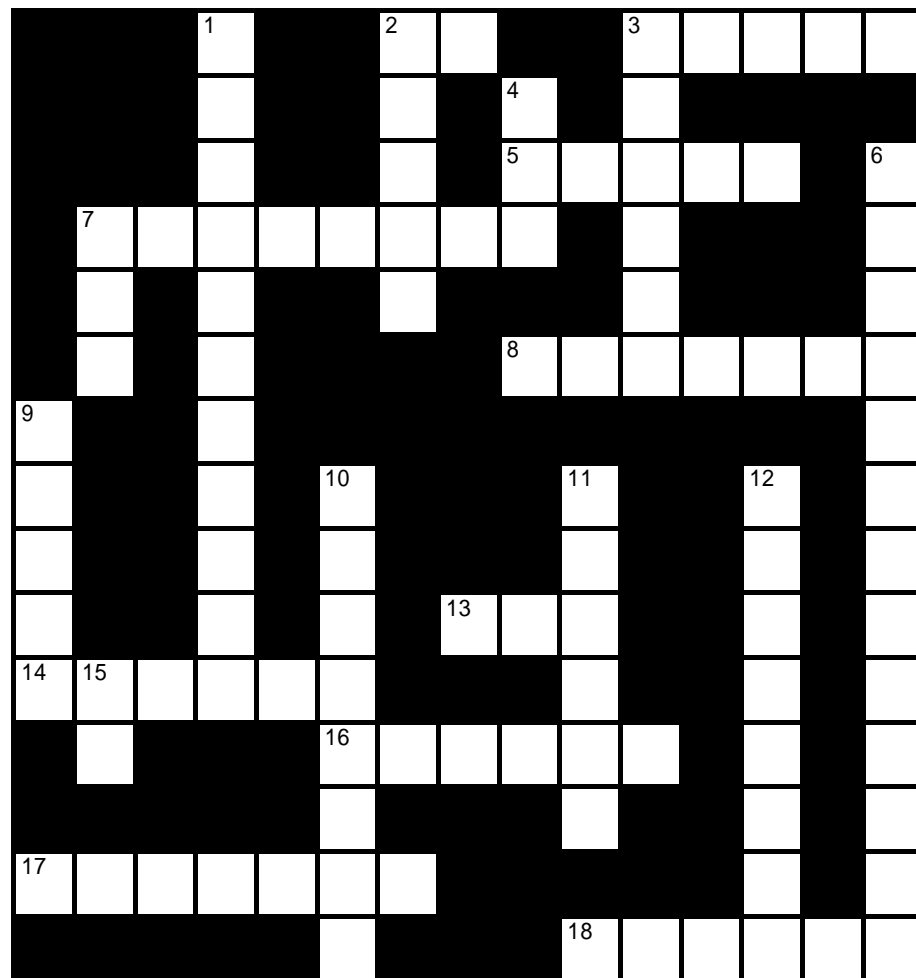
esser 1.pers.sing.	esser 2.pers.sing.	esser 3.pers.sing. [m]	esser 3.pers.sing. [f]
esser 1.pers.pl.	esser 2.pers.pl.	esser 3.pers.pl. [m]	esser 3.pers.pl. [f]
avoir 1.pers.sing.	avoir 2.pers.sing.	avoir 3.pers.sing. [m]	avoir 3.pers.sing. [f]
avoir 1.pers.pl.	avoir 2.pers.pl.	avoir 3.pers.pl. [m]	avoir 3.pers.pl. [f]

ir 1.pers.sing.	ir 2.pers.sing.	ir 3.pers.sing. [m]	ir 3.pers.sing. [f]
ir 1.pers.pl.	ir 2.pers.pl.	ir 3.pers.pl. [m]	ir 3.pers.pl. [f]
dir 1.pers.sing.	dir 2.pers.sing.	dir 3.pers.sing. [m]	dir 3.pers.sing. [f]
dir 1.pers.pl.	dir 2.pers.pl.	dir 3.pers.pl. [m]	dir 3.pers.pl. [f]

Exercizi 5

Envi

- 2 dir: ella ...
- 3 ir: nus ...
- 5 avair: nus ...
- 7 spluntar: ellas...
- 8 plaschair: quai ...
- 13 ir: jau ...
- 14 seser: vus...
- 16 cumparair: jau ...
- 17 tutgar: nus ...
- 18 dir: nus

Engiu

- 1 realisar: ella ...
- 2 dastgar: jau...
- 3 guardar: el ...
- 4 avair: ellas ...
- 6 palandrar: ellas ...
- 7 esser: jau ...
- 9 esser: vus ...
- 10 crescher: nus...
- 11 rumper: els ...
- 12 discurrer: el ...
- 15 esser: ti ...

Exercizi 6

QUATTER GUDOGNA

	spluntar	parair	seser	servir	esser	avoir	dir	ir	realisar
jau									
ti									
el/ ella									
nus									
vus									
els/ ellas									

Soluziun, Exercizi 1

Jau stun en **l'Engalterra** e sun damai in(a) **Englais(a)**.

Jau stun a **Nokia** en **Finlanda** e sun damai in(a) **Finlandais(a)**.

Jau stun en **l'Africa dal Sid** e sun damai in(a) **Sidafrican(a)**.

a) Scriva tut ils infinitivs dals verbs ch'èn suttastritgads en ils texts survat.

esser, avoir, ir, vegnir, dir, star, far, fugir, dar

b) Tge è la concordanza tranter quests verbs?

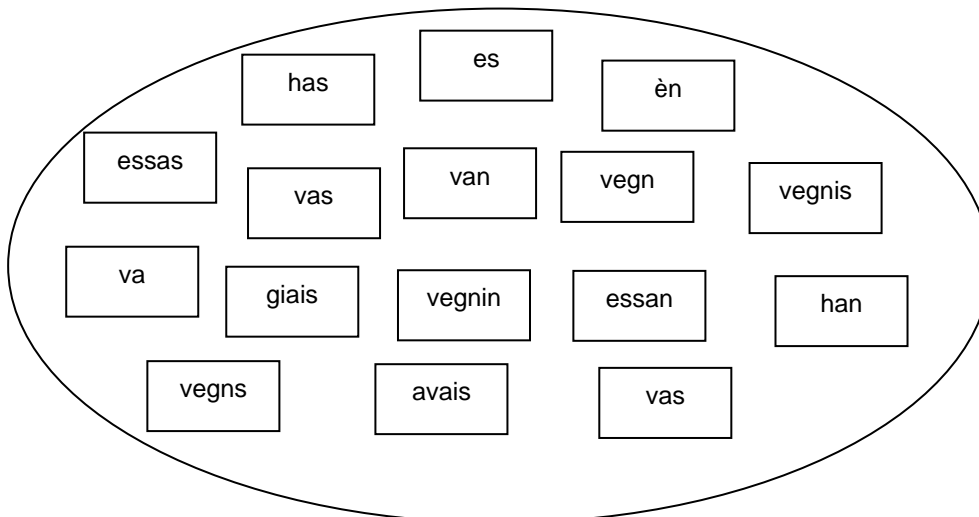
Tut quests verbs èn irregulars.

Soluziun, Exercizi 2

Ils verbs irregulars esser, avoir, ir, vegnir

Scriva mintgamai la furma correcta dal verb en il quader correspondent.

Las furmas che n'èn betg qua, chattas ti en ils texts d'Exercizi 1.

	ESSER	AVAIR	IR	VEGNIR
jau	sun	hai	vom	vegn
ti	es	has	vas	vegnis
el	è	ha	va	vegn
ella	è	ha	va	vegn
nus	essan	avain	giain	vegnin
vus/Vus	essas	avais	giais	vegnis
els	èn	han	van	vegnan
ellas	èn	han	van	vegnan

Soluziun, Exercizi 3

Cumplettescha las largias cun ils bustabs che mancan.

star	
jau	stun
ti	stas
el/ella	stat
nus	stain
vus/Vus	stais
els/ellas	stattan

dar	
jau	dun
ti	das
el/ella	dat
nus	dain
vus/Vus	dais
els/ellas	dattan

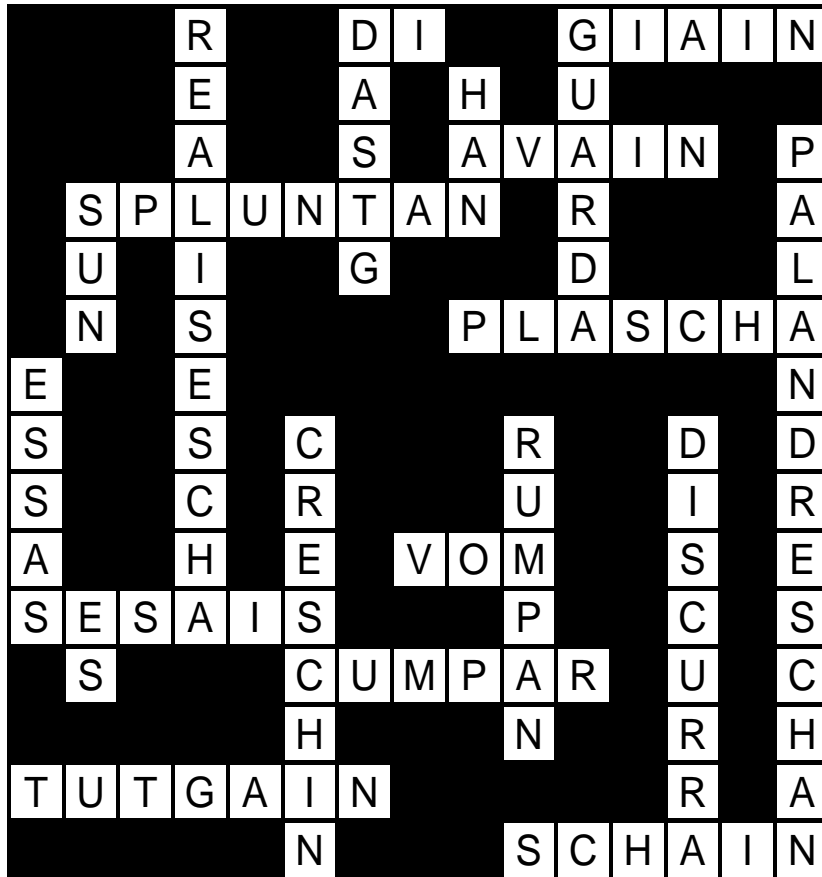
far	
jau	fatsch
ti	fas
el/ella	fa
nus	faschain
vus/Vus	faschais
els/ellas	fan

dir	
jau	di
ti	dis
el/ella	di
nus	schain
vus/Vus	schais
els/ellas	din

fugir	
jau	fugel
ti	fuis
el/ella	fui
nus	fugin
vus/Vus	fugis
els/ellas	fuin

Soluziun, Exercizi 5

Soluziun, Exercizi 6

QUATTER GUDOGNA

	spluntar	seser	servir	parair	esser	avoir	dir	ir	realisar
jau	splunt	ses	serv	par	sun	hai	di	vom	realisesch
ti	spluntas	sesas	servas	paras	es	has	dis	vas	realiseschas
el/ ella	splunta	sesa	serva	para	è	ha	di	va	realisescha
nus	spluntain	sesain	servin	parain	essan	avain	schain	giain	realisain
vus	spluntais	sesais	servis	parais	essas	avais	schais	giais	realisais
els/ ellas	spluntan	sesan	servan	paran	èn	han	din	van	realiseschan